1847. № 77.

DRENTSCHE COURANT.

Vrijdag, den 24 September.

☞ De Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt is voornemens, op dingsdag den 12 October e.k. en volgende dagen des noodig, hare gewone najaarsvergadering te houden, en wel te Assen in een der localen van 't Gouvernements-huis; des morgens te tien en 's avonds te vijf uur. Zij, die alsdan verlangen mogten te worden toegelaten tot een examen in Heel- Verlos- of Artzenijmengkunde of een of anderen betrekkelijken tak, zullen zich, immers acht dagen te voren moeten aanmelden bij den Heer President Dr *G. H. Amshoff* te Hoogeveen.

Zuidlaren, 10 September 1847. In naam der Commissie voorn., *De Secretaris*, Dr Pruissen.

☞ De Commissarissen uit de Commissie van Landbouw in Drenthe, ter bevordering der Paardenfokkerij, maken bekend dat de keuring der Springhengsten door hen zal gedaan worden, op maandag den 4 October ek., ten huize van *J. Donker* te Assen, des voordemiddags te 10 uur te beginnen.

Van wege de Commissarissen voorn., H. Tonckens, *Secretaris.*

Nederland.

Te Amsterdam zijn sedert 1 Jan. jl. tot 18 dezer, gestorven 7548 menschen, dat is 2731 *meer* dan er in dien tijd geboren zijn.

In Friesland wordt de groote jagt den 1 Oct. geopend.

Tot bestrijding der uitgaven tot herstel van ons muntwezen, worden de 1000 rijks aandeelen in de Nederl. Bank, bij wijze van inschrijving, verkrijgbaar gesteld voor den koers van 161 pCt. De inschrijving is geopend bij den agent van 't ministerie van financiën te Amsterdam, den 4 Oct. ek. van 10 tot 3 ure. Voor ettelijke maanden reeds is een wetsontwerp, waarbij de verkoop dier aandeelen tot gemeld einde bepaald werd, door de Kamers aangenomen.

In Julij 1848 zal te Delft eene nijverheids-tentoonstelling plaats hebben voor Z. en N. Holland, waarop ook voorwerpen uit andere provincien en uit 's rijks overzeesche bezittingen zullen worden toegelaten.

Te Leiden zijn weder minder studenten ingeschreven dan 't vorige jaar. Van de dit jaar tot 't academisch onderwijs toegelatenen hebben de meesten zich naar Utrecht en Groningen begeven.

In Zeeland is dezer dagen een zonderlinge zelfmoord gepleegd. Een man van een krachtig ligchaamsgestel in 't beste des levens, besloot zich door den hongerdood aan eene criminele regtsvervolging te onttrekken. De geneesheer, bij hem geroepen, spotte eerst met zijn voornemen, meenende dat de menschelijke wil te zwak was tot volvoering van zulk een opzet; doch hij volhardde ook onder folterende pijn en bij de smeekingen van vrouw en kinderen, wier kostwinner hij was. Na tien dagen niets gebruikt te hebben, overleed hij. Eenige uren voor zijn dood, toen hij reeds krachteloos was, werd hem kunstmatig een en ander toegediend, maar het was te laat.

Te Rotterdam zijn uit Saxen aangekomen twee luitenant-ingenieurs met een detachement bergwerkers, die eerstdaags naar Guinea vertrekken om voor rekening onzer regering aldaar de goudmijnen te bewerken.

De Heidelberger hoogleeraar *Ullman*, een der beroemdste protestantsche godgeleerden van Duitschland, heeft de stad Groningen bezocht; de studenten der theologie aldaar wilden hem eene serenade brengen, maar 't stedelijk bestuur meende daartoe geene vergunning te mogen geven.

De stedelijke regering van Rotterdam heeft besloten eene commissie uit den raad te benoemen, om, bijgestaan door twee regtsgeleerden, de stedelijke keuren te herzien: een maatregel die in vele steden, bij de menigte deels verouderde, deels ondoelmatige, deels onderling strijdige keuren, hoog noodig is.

De kerkeraden van onderscheiden gemeenten in Overijssel hebben besloten, den Overijsselschen dankdag voor 't gewas op den eersten woensdag in Nov., ook dit jaar te vieren; doch aan de algemeene dankzegging voor den oogst dezes jaars op den 26 ek., deeltenemen door een dankstond.

Er is gemeld dat zekere *R. W. v. Beek* uit N.-America te Blokzijl terugkwam, terwijl zijne vrouw en kinderen van Steenwijkerwold zich derwaarts ingescheept hadden. Deze laatsten zijn nog te Hellevoetsluis, door tegenwind opgehouden, aan boord der *Maria Magdalena*; *v. Beek* heeft nog passage op 't zelfde schip bekomen, en gaat met zijn gezin weer naar N.America.

Mgr. *Ferrieri*, vice-superior der hollandsche zending, zaakgelastigde van den H. Stoel bij Z. M. den Koning der Nederlanden, heeft een aan al zijne onderhoorigen geregten herderlijken brief uitgevaardigd, waarin hij aankondigt, dat hem door Z. H. den Paus eene andere landstreek is aangewezen, tot behartiging van de belangen der Kerk van *Jezus*, en dat mons. *J. Zwijsen*, bisschop van Gerra en coadjutor van den hoogeerw. apostolischen vicaris te 's Hertogenbosch, is aangesteld om zijne plaats te bekleeden tot dat de kerkvoogd, dien de Paus 't bestuur der hollandsche zending heeft toevertrouwd, in deze gewesten zal zijn aangekomen. Wijders voor 't laatst zijne herderlijke stem hier te lande doende hooren, vermaant de kerkvoogd zijne onderhoorigen ernstig tot betrachting hunner godsdienstige pligten, inzonderheid van den pligt der liefde tot den naasten, en beveelt hij hun vooral aan, al

datgene te begunstigen, wat de instandhouding en den bloei kan bevorderen der fraaije gebouwen, vruchten hunner milddadigheid, waarin de jongelingschap wordt opgeleid, om eenmaal de plaats van bedienaren des heiligdoms te bekleeden.

ZM. de Koning is den 21 in welstand van Hds reize naar Weimar en Silezie, te 's Hage teruggekomen.

Den 20 deed Ds *Heldringh*, predikant te Hemmen, te Utrecht in eene der zalen van 't Gebouw voor Konsten en Wetenschappen, eene mededeeling nopens de oprigting van een gesticht ter opname van vrouwen, die door haar vroegeren levenswandel de gelegenheid missen om terstond een eerlijk bestaanmiddel aantegrijpen. Reeds de overtuiging, een man te hooren, die geheel belangeloos sedert jaren zijne vele talenten aan de hoogste belangen der maatschappij wijdt, wekte levendige belangstelling in 't besproken plan; des sprekers rede heeft het bij velen tot een voorwerp van ernstige overweging gemaakt.

Tot buitengewone hoogleeraren aan de hoogeschool te Utrecht zijn benoemd: in de regtsgeleerdheid mr *Lintelo de Geer*, thans kantonregter te Maarsen, en in de wis- en natuurkunde Dr *Buys Ballot*, thans lector in dat vak aan genoemde hoogeschool.

ZM. heeft goedgekeurd de statuten eener namelooze vennootschap, genaamd *Nederlandsche Zieken- en Begrafenis-maatschappij*, te 's Hage gevestigd. Deze maatschappij is de eenige van dien aard hiertelande, die door ZM. goedgekeurd is en aan de leden op eene zekere wijze een aanzienlijk kapitaal tot waarborg aanbiedt.

Den 17 overleed te 's Hage de luit. ter zee 1e klasse jhr *C. F. Gevers*, commandant van ZrMs stoomschip *Samarang*, een uitstekend zeeofficier. Hij lag gereed om binnen kort naar O.Indie te vertrekken, waar men van hem de voortzetting verwachten mogt der gewigtige diensten, die hij vroeger tegen de zeeroovers bewees en die destijds door eene bevordering bij keuze openlijk erkend zijn.

In 't vonnis der Haagsche regtbank, waarbij de markies *de Thouars* tot 3 maanden gevangenis en *f* 100 boete veroordeeld is als hebbende *J. E. Bruins* in 't weekblad *de Burger* gelasterd, wordt o.a. overwogen: »Dat de beklaagde wel den schijn aanneemt van niet regtstreeks te willen zeggen, dat hij al die euveldaden te laste legt aan den klager in deze, en zelfs in 't laatste artikel het doet voorkomen als of hij na een nader antwoord pas zou gedrongen worden om bij de letters *J. E. B.* achter de *B.* te voegen de *vijf* daaraan ontbrekende letters en hem dus met vollen naam zou kenbaar maken, edoch deze handelwijze des gedaagde, zelfs bij eene oppervlakkige lezing der artikelen, in 't oog moet vallen als eene poging om de vervolging zoo mogelijk te ontgaan, en gelijk meer in schotschriften geschiedt, in schijn niemand te willen noemen, ofschoon de persoon kennelijk voor elk is aangeduid, gelijk in deze 't geval is, daar toch reeds in 't eerste artikel wordt gezegd, dat *J. E. B.* is kandidaat-notaris te Rotterdam, zoon van een kantonregter, en dat de teruggave der manuscripten moest plaats hebben onder de letters *B.R.U.I.N.S.;* terwijl de gedaagde, door in 't laatste artikel op 't eerste te verwijzen, dit nog aandringt.”

De Stedelijke Verkiezingen.

I. Ik zoek een geneesheer en mis de noodige kennis van personen en zaken om er een te kiezen; als ik nu iemand raadpleeg op wiens kunde en trouw ik staat maak, en den geneesheer neem dien hij mij aanraadt, handel ik dan dwaas?

Men zou dat kunnen noemen: indirecte keuze van een geneesheer. Evenmin dwaas is de indirecte keuze van stedelijke raadsleden. Men kon wel is waar ook bij de keuze van raadsleden, gelijk bij die van een geneesheer, aan ieders goedvinden overlaten, zelf te kiezen of, zoo hij de noodige kennis meende te missen, aan anderen de keuze optedragen: *zóó is* het bij de directe verkiezing (immers menige in naam directe keuze is inderdaad eene indirecte, eene door anderen bepaalde keuze) en deze inrigting heeft zekerlijk hare voordeelen; doch voor de andere inrigting kan aangevoerd worden 1° dat eenigen zich de noodige kennis om zelve te kiezen, zouden toeschrijven zonder ze te bezitten, 2° dat degenen aan wier meerder doorzigt bij stemming de keuze wordt opgedragen, niet door 't vertrouwen van den enkele maar van de meerderheid worden aangewezen.

Is het daarentegen wel zoo heel verstandig, 't kiesregt alleen van de gegoedheid te doen afhangen; alwie een zeker vermogen bezit, zij het ook bijv. door smokkelarij of bankroet verkregen, geschikt en gezind te verklaren om goede raadsleden te kiezen?

II. Doch het kan op onderscheiden wijzen goed gaan. Waar het op aankomt, is dat de aangenomen wijze goed worde toegepast. En hoe is het nu in dit opzigt bij ons met de indirecte verkiezing?

Dit was tot nog toe onzeker maar blijkt nu, daar bij 't Koninklijk besluit van 5 Junij jl. de openbaarmaking bevolen is van 't procesverbaal der stedelijke verkiezingen. Hoe goed dit besluit werkt en dat 't initiatief der Hooge Regering hier geenzins overbodig was, blijkt te Amsterdam, waar de raad nog in 1845 en 1846 adressen tot openbaarmaking van dat procesverbaal afwees, en nu zelfs verder gaat dan hij verpligt is, door 't procesverbaal niet alleen ter inzage te leggen maar ook in een dagblad te plaatsen.

Ziehier eene opgave van eenige voorname steden, hoeveel stembiljetten er uitgegeven en hoeveel er geldig terugontvangen zijn, en hoeveel stemmen zich vereenigden op den gekozene die de meeste stemmen had:

	uitgegeven biljetten,—	geldige,—	grootste aantal stemmen.
Amsterdam	7883	3206	1864
Hoorn	374	226	?
Deventer	688	456	174
Schiedam	413	226	71
Goes	?	96	29
Leiden	1315	735	155
Leeuwarden	503	354	92
Haarlem	927	401	34
Rotterdam	2646	1397	443
Arnhem	955	437	52

Zoodat de nieuwe kiezers allerwege door de minderheid zijn gekozen, te Amsterdam b.v. door niet meer dan een vierde, te Arnhem door een negentiende der stemgeregtigden.

III. Uit deze opgave blijkt van een staat van zaken die zeer gevaarlijk kan worden, van een gebrek aan belangstelling onder de stemgeregtigden dat zeer bedenkelijke gevolgen kan hebben. Immers wie ooit slape, 't eigenbelang niet noch de uitersten: dáár is waakzaamheid en slaat men de handen in een en poogt de magt te grijpen welke de traagheid der meesten hun niet betwist en welke in de hand des eigenbelangs of der uitersten niet meer aan 't algemeen welzijn dienstig is. En wie vertragen veelal 't ligtste? men moet het erkennen, de *gematigden*. De gematigden van alle denkwijzen zijn meestal bezadigder maar ook koeler en minder vast beraden, meer eerlijk en kiesch in de keuze der middelen maar ook minder krachtig waar het op handelen aankomt, warsch van twistvuur maar ook verstoken van ijvergloed; bezadigdheid zwijgt gaarne, en laat daardoor 't woord aan onverstand en overdrijving die zich altijd doen hooren; zoo kan eene vastberadene, aaneengeslotene minderheid de zege behalen en haar zin doordrijven. Ziedaar de klip, die overal de gematigden dreigt; mogten zij die 't volgende jaar mijden, als een derde van alle stedelijke kiescollegien aftreedt.

Overigens zullen wij niet zeggen, dat het nu gebleken gebrek aan algemeene belangstelling, ongunstig getuigt voor de politike rijpheid onzer natie: wij zullen er ons wel van wachten, want de dagbladen zouden het euvel opnemen, evenals zij gebelgd zijn door onze bewering dat de verwaarloozing der vaccine hiertelande hunne fraaije gezegden over de kracht der waarheid en hunne lofspraken op de publieke opinie logenstraft

Liever dan de natie weer eene hatelijkheid toetevoegen, 't geen ons verweten is, zeggen wij, dat het aan de vaccine en aan ons kiesstelsel schort, dat de vaccine en 't kiesstelsel, en geenzins de natie, verbeterd moeten worden.

IV. Wij weten niet uit welken hoofde de nieuwe kiezers gekozen zijn (te Amsterdam zijn zij wel aanbevolen als liberalen, maar blijkbaar niet eeniglijk als zoodanig gekozen, want dan zouden zij alle evenveel stemmen hebben verworven, hetgeen lang niet het geval was); maar nagaande uit welken hoofde zij hier en daar zijn aanbevolen, vinden wij veel verkeerds. Openlijke aanbeveling van kandidaten kan zeer nuttig zijn, mits uit het regte oogpunt geschiedende. Wij begrijpen dat wie al 't heil verwacht van Grondwetsherziening, liefst kiezers heeft die, overigens geschikt, ook eene herziening begeeren, want de kiezers hebben middelijk eenigen invloed op de keuze van leden der Wetgevende Magt; evenzoo, en met meer reden nog, zal een ijverig catholijk of oud-gereformeerde gelijkgezinden in 't kiezerscollegie wenschen, dewijl de bemoeijingen der stedelijke raden ook godsdienstige en kerkelijke belangen raken; maar het zou blijkbaar verkeerd zijn, zoo men bij de keuze van kiezers vooral of uitsluitend op hunne godsdienstige denkwijze ging letten; en nog verkeerder is, wat thans wel plaats heeft, alleen of in de eerste plaats te vragen, of zij eene Grondwetsherziening willen. Immers een herzieningsgezinde is daarom nog geenzins een goed raadslid; daar hoort vrij wat meer en heel wat anders toe; arme stad die hare stoffelijke en zedelijke belangen toebetrouwd zag aan lieden wier eenige verdienste is al de gebreken der Grondwet te kunnen opsommen! een raadslid b.v. van Groningen zou beter de kennis der Grondwet dan de kennis van veenen en veenkoloniën kunnen missen. Is dit zoo, dan is het veel minder nog in degenen die de raadsleden kiezen, een hoofdvereischte herzieningsgezind te zijn.

Niettemin hoorde men dezer dagen niet zelden, bij beoordeeling van nieuwe kiezers, alleen gewagen van hunne denkwijze over de Grondwet; men prees hen als herzieningsgezind, zelfs zonder te vragen in welken zin en in welke mate zij herziening verlangen; en toch kan een en hetzelfde woord *herziening* iets heilzaams aanduiden en iets verderfelijks. Men schreef openlijk, dat de beste aanbeveling voor 't kiezerschap is in 't *Zwarte Boek* te staan (zoo zouden dan de zetters, drukkers en rondbrengers der *Arnhemsche Courant*, die indertijd gezamenlijk petitioneerden om Grondwetsherziening, uitstekende kiezers zijn!). Een blad gaat zoo ver van eene keuze te prijzen als gevallen op lieden, die bij de vrijwillige leening weigerden inteschrijven en zich aan hun burgerpligt durfden onttrekken uithoofde zij eerst de Grondwet wilden herzien hebben.

Ziedaar een groot misverstand; zoo brengt men de kiezers in eene erge dwaling; en 't is een misverstand buitendien van zeer bedenkelijke strekking, daar het strekt om én de stemgeregtigden én hen die stemmen begeeren, te bederven, en aan de politieke ontwikkeling der natie eene gansch verkeerde rigting te geven. Want op die wijze noopt men de geheele burgerij om zich te verklaren voor of tegen Grondwetsherziening, terwijl het er nog zeer verre af is dat de geheele burgerij dit groote vraagstuk begrijpe en er 't regte inzigt in hebbe; men bewerkt dus niets dan eene beslissing zonder inzigt, een partij-kiezen zonder overtuiging, eene toetreding zonder overeenstemming. Waar hij, die stemmen begeert, bloot gevraagd wordt of hij voor of tegen eene herziening is, daar leert hij doorzigt en karakter van minder belang achten; daar komt het minder aan op bepaalde beginsels en gevestigde denkbeelden over de staatsaangelegenheden; daar wordt hem herziening of niet-herziening slechts eene strijdleus, een partijnaam, dien men zoo maar aannemen en verwisselen kan. Zoo hebben wij dan factien in plaats van denkwijzen, kreten in plaats van overtuigingen, een blooten schijn van politische ontwikkeling.

Zoekt van weerskanten uwe gevoelens te verbreiden, herzienings-gezinden en tegenstanders van herziening, maar niet bloot uwe partij uittebreiden; zoekt aanhangers die met uwe denkbeelden, en niet die bloot met uwe kreten instemmen. Br.

't Vloeijen der hooilanden.

Bij 't eerste congres van Landhuishoudkundigen in 1846 te Zwol gehouden, werd eene commissie benoemd om 't wenschelijke en de mogelijkheid te onderzoeken van 't vloeijen der hooilanden hiertelande en om daaromtrent in 't volgend congres verslag te doen. De commissie besloot om, als slotsom harer onderzoekingen, de uitgaaf aan 't congres voortestellen van een werkje dit onderwerp bevattelijk behandelende. Het tweede congres te Arnhem vereenigde zich met dit voorstel. Uit het dientengevolge dezer dagen uitgegeven werkje nemen wij 't volgende over: »Welken invloed het water heeft op den groei van grassoorten, ziet men uit de aan zich zelve overgelaten woeste gronden: hoewel de bestanddeelen des bodems dikwijls dezelfde zijn, groeit er op de hoogten steeds heide en mos, terwijl de bevochtigde laagten in groengrond zijn veranderd, en te beter veevoeder opleveren naarmate de overstroomingen geregelder plaats vinden.

»Minder bekend is de wijze, waarop het met kunst aangevoerde water als middel ter bemesting des bodems werkt, en de gevoelens loopen hierover vrij ver uiteen. Al 't water nu, dat in den dampkring en de aarde voorkomt, bevat mestende stoffen; ook 't regenwater; maar 't loopend water in groote hoeveelheid, waarvan men zich ligt door uitdamping kan overtuigen. Als 't water stilstaat of zacht over den grond stroomt, bezinken deze medegevoerde stoffen, en naar gelang zij in meerdere of mindere mate aan den overstroomden bodem ontbreken, wordt de groei der grasplanten door 't overstroomen meer of minder bevorderd. 't Water heeft bovendien de eigenschap van vele in den bodem aanwezige stoffen optelossen en tot plantenvoedsel geschikt te maken. Eindelijk wordt, als water zacht over een hellenden bodem stroomt, vooral tusschen planten waardoor het verdeeld en aan den dampkring blootgesteld wordt, koolzuur losgelaten, eene voor den plantengroei onmisbare luchtsoort die in alle water voorhanden is.

»Warmte en vochtigheid zijn de hoofdvoorwaarden van den plantengroei. 't Warme voorjaarswater bevordert den groei van 't gras zoozeer, dat de gevloeide hooilanden in 't begin van Junij, eene maand vroeger dan gewoonlijk gemaaid kunnen worden. Bij zomerdroogten bewaart men door 't vloeijingsstelsel de voor 't gras onmisbare vochtigheid, onderwijl andere weilanden dor en verschroeid liggen.

»Hoewel elke soort van water tot aanleg en verbetering van grasgronden kan dienen, is 't niet onverschillig welke bestanddeelen 't water meevoert. Het uit de steden en van bebouwde akkers afstroomende water zal steeds veel meststoffen meevoeren en op de graslanden achterlaten. Tot vloeijing van zandgronden is 't water te verkiezen dat klei- en zelfs veenstoffen meevoert; hoewel veenwater pas de veengronden verlatende, nog te arm is aan voedende stoffen om tot vloeijing te dienen, maar eerst een tijd lang over een zandigen en kiezelrijken bodem moet geleid worden. Welwater is beter dan regenwater, vooral zoo het, wat dikwerf plaats heeft, behalve kalk, talkaarde, potasch, keukenzout enz., ook veel koolzuur bevat. Water dat tot vloeijing van een grasland gediend heeft, kan voor een lager stuk andermaal dienen, mits men het in een sloot opvange en eeni-

gen tijd late staan.

»'t Water moet slechts ter diepte van 3 a 4 ned. duim over 't grasland vloeijen en steeds in beweging blijven, als wanneer het, zachtjes tusschen de planten henenstroomende, de meegevoerde stoffen aan de stengels en bladen afstaat, terwijl de toppen der grasplanten boven water en aan den dampkring blootgesteld blijven. Bij 't onderstuwen der graslanden, waarbij zij geheel onder water gezet worden, heeft dit gezamenlijk werken van water en dampkring op de planten niet plaats; daarom vooral is de bevochtiging door zacht vloeijend water veel beter, gelijk in streken waar beide stelsels toegepast worden, blijkt uit de meerdere opbrengst der gevloeide hooilanden.

»Tot regelmatige vloeijing van graslanden is volstrekt noodig, dat men over 't water geheel vrij kan beschikken, en de weiden te allen tijde kan bevochtigen en droogmaken. Eene natuurlijke helling des bodems en een rijke voorraad van water op de hoogte, geven dus de beste gelegenheid om vloeijingsweiden aanteleggen.

»In 't hertogdom Nassau wordt sinds lang 't vloeijen der weiden door wettelijke bepalingen bevorderd; insgelijks in Lombardie en Frankrijk; in Pruissen is de aanwending daartoe van 't water der kleine rivieren, in 1843 door eene wet geregeld. Hiertelande zal 't gebruik maken van opgestuwde beken en riviertjes, door de regten der eigenaren van stuwen en watermolens dikwijls belemmerd worden; doch op een groot aantal plaatsen is de eigenaar van den grond tevens bezitter der molenstuw, en daar althans staat niets 't vloeijen in den weg. Doch zoodra men al 't nut van 't vloeijen heeft leeren kennen, zal men bij gebrek aan genoegzaam verval, waterheffingswerktuigen aanwenden, waarmede men immers hiertelande zoowel bekend is, en wel vooral hefwerktuigen door stoom gedreven, daar het een eerste vereischte is met zekerheid en op gezette tijden, de landen nat of droog te kunnen malen, en omdat de stoomtoestel, als 't watermalen onnoodig is, tot andere einden kan dienen. Bij volslagen gebrek aan water, dienen er putten geboord te worden, en hoewel dit hiertelande nog nergens voldoende gelukt is, schijnt de mogelijkheid op vele plaatsen te bestaan, vooral zoo men zich vergenoegen kan met water, dat slechts tot eene zekere hoogte onder de oppervlakte van den grond opstijgt."

Buitenland.

Een duitsch blad, welks redactie in betrekking schijnt te staan met de loge *Wilhelmus in de opgaande zon*, berigt omtrent de door die loge belegde vergadering van vrijmetselaren te Stuttgart, dat de vraag, of de zinnebeelden der vrijmetselarij eene wezenlijke beteekenis hebben, bevestigend beantwoord is. De beraadslaging over 't verband der orde met het christendom, schijnt meer in den geest dier loges uitgevallen te zijn, die de israeliten uitsluiten. De nieuwe loge te Stuttgart *In de drie ceders* let bij aanneming van leden, niet op de godsdienstige gezindheid.

*** Heden beviel voorspoedig van eenen Zoon Vrouwe *Maria Louisa Hora Buma*, echtgenoote van

Jhr Mr A. W. VAN HOLTHE TOT ECHTEN.

Assen, 20 September 1847.

*** Het heeft de Hoogste Wijsheid behaagd ons teedergeliefd eenigst zoontje uit onze ouderarmen wegterukken. Eene hevige ongesteldheid van slechts weinige uren deed hem in den ouderdom van ruim tien maanden bezwijken. Treurende willen wij Gode zwijgen.

Meppel, 21 W. HUMMEL.
September 1847. R. H. HUMMEL — VAN CLEEFF.

Op de plaats het *Oosterbroek*, in de gemeente Eelde zal, op maandag den 27 September 1847, des voormiddags te 10 uren, publick worden verkocht: eenige **melkkoeijen** en **guste koeijen**, twee **trekossen**, ook geschikt om te worden gemest. Voorts 50 stuks voljarige en jonge **schapen** en eenige **Vriesche schapen**.

H. H. VAN LIER.

☞ De finale verkooping van **huizen**, **landerijen** en **veenen**, van de Erven wijlen den Heer *Feenstra*, gelegen te Smilde, zal gehouden worden te Assen in het logement van *Jacob Donker*, op woensdag den 29 September 1847, des namiddags te 4 uren. H. H. VAN LIER.

*** De gemiddelde prijzen der Rogge en Boekweit, op de weekmarkten van *Assen, Koevorden, Hoogeveen* en *Meppel*, gedurende de eerste helft der maand Sept. 1847, hebben bedragen, het Ned. mudde: te *Assen*, Rogge *f* 7.31$\frac{1}{2}$, Boekweit *f* 7.50; te *Koevorden*, Rogge *f* 7.12$\frac{1}{2}$, Boekweit *f* 8.00; te *Hoogeveen*, Rogge *f* 7.35, Boekweit *f* 7.75; te *Meppel*, Rogge *f* 7.22$\frac{1}{2}$, Boekweit *f* 8.90.

De zetting van het roggebrood is laatstelijk bepaald:

te *Assen*,	op	den	2 Sept.	de	6 ponden	roggeb.	57 cent.
te *Koevorden*,	»	»	13 »	»	6 »	»	54 »
te *Dalen*,	»	»	7 »	»	6 »	»	52 »
te *Hoogeveen*,	»	»	7 »	»	6 »	»	55 »
te *Meppel*,	«	»	16 »	»	6 »	»	60 »

Assen, 22 *Sept.* 1847.

Koevorden, 20 *Sept.* Rogge *f* 7.00; Boekweit *f* 7.25; Boter, ned. pond *f* 0.70.

Hoogeveen, 21 *Sept.* Nieuwe Rogge *f* 7.37$\frac{1}{2}$; Boekw. *f* 7.82$\frac{1}{2}$; Haver *f* 3.62$\frac{1}{2}$; Boter ned. pond *f* 0.75.

Ter markt aangebragt: 155 mudd. Rogge; 17 mudd. Boekw.; 4 mudd. Haver; 1120 pond. Boter.

Assen, 23 *Sept.* Rogge *f* 7.30 a *f* 7.00; Boekw. *f* 7.50 a *f* 7.00; Aardappelen *f* 1.70 a *f* 1.25; Boter *f* 0.80 a *f* 0.77$\frac{1}{2}$.

Aantal: 205 mud Rogge; 30 mud Boekweit; 47 mud Aardappelen; 53 Ned. pond Boter; 73 Wagens.

Kampen, 20 *Sept.* Tarwe *f* 11.50 a *f* 12.50. Rogge *f* 7.80 a *f* 8.40. Boekweit *f* 7.50 a *f* 8.50. Gerst *f* 6.25 a *f* 6.50. Boter $\frac{1}{8}$ ton *f* 19.25 a *f* 20.

Groningen, 21 *Sept.* Tarwe oude *f* 12.50, nieuwe *f* 10 a *f* 11.25. Rogge *f* 6.70 a *f* 7.50. Boekweit *f* 7.20 a *f* 7.60. Gerst *f* 4.65 a *f* 5.70. Dikke haver *f* 3.35 a *f* 3.95. Voerhaver *f* 2.50 a *f* 3.10. Paardeboonen *f* 6.25 a *f* 7.25. Koolzaad *f* 10.75 a *f* 11.50. Geel Mosterdzaad *f* 9.50 a *f* 10.50. Gort grove *f* 9.50 a *f* 10, parel 100 ned. pond *f* 15 a *f* 17. Raapolie per vat *f* 37. Boter $\frac{1}{4}$ ton *f* 28 a *f* 32. Tarwe goed prijshoudend. Rogge vond tot 10 cents verhooging wel koopers. Boekweit tot genoteerde prijzen wel afgaande. Gerst 10 cents hooger gedaan. Dikke haver 15 cents hooger, voersoorten 10 cents lager afgegeven. Boonen niet driftiger. Koolzaad bij vorige gesteldheid. Mosterdzaad zonder handel. Gort goed prijshoudend.

Amsterdam, 22 *Sept.* Werk. Sch. 2$\frac{1}{2}$ pct 53$\frac{7}{8}$ a 54$\frac{1}{4}$; dito 3 pct 65 a $\frac{1}{4}$; dito op resc. 3 pct 65$\frac{1}{4}$ a $\frac{3}{8}$; Werk. Sch. 4 pct 84$\frac{7}{8}$ a 85$\frac{1}{8}$; O.I. leening 4 pct 84$\frac{5}{8}$ a $\frac{3}{4}$; Am. Synd. 3$\frac{1}{2}$ pct 83$\frac{3}{4}$; Handelm. 4$\frac{1}{2}$ pct 163$\frac{1}{2}$ a 164$\frac{1}{8}$; Haarlemmerm. 5 pct » a »; Aand. Rijnspoorweg 4$\frac{1}{2}$ pct » a »; Aand. Holl. Spoorweg-Maatschappij » a ». Onze staatseffecten, maandag iets vaster, waren dingsdag iets gedaald, maar zijn heden, ten gevolge van de gunstiger stemming op de beurs van Londen en Parijs, over 't algemeen merkelijk hooger.

Te *Assen*, bij VAN GORCUM EN COMP., Provinciale Drukkers.